

మహానారాయణోపనిషత్

ఓం స॒హ నా॑వ॒తు | స॒హ నా॑ భు॒నక్తు | స॒హ ప్రి॑ర్యం క॒రవా॑వహా | తే॒జస్వి॑ నా॒వభీ॑తమస్తు॒ మా
వి॒ద్విషా॑వహే॒ || ఓం శా॒ంతిః శా॒ంతిః శా॒ంతిః॑ ||

ప్రథమోఽనువాకః | అంభస్యపారే

అం॒భస్య॑పారే భు॒వన॑స్య మధ్యే నా॒కస్య॑ పృ॒ష్ఠే మ॒హతా॑ మహి॒యాన్ |

శు॒క్రేణ॑ జ్యోతి॒గ్ంషి స॒మను॑ప్రవిష్టః ప్ర॒జాప॑తిశ్చరతి గర్భే అ॒న్తః || 1 ||

యస్మి॑న్నిదగ్ం స॒ం చ॒ వి చైతి॑ సర్వం॒ యస్మి॑న్ దే॒వా అ॒భి విశ్వే॑ నిషే॒దుః |

తదే॒వ భూ॑తం తదు భవ్య॒మా ఇ॒దం తద॑క్షరే ప॒రమే॑ వ్యోమన్ || 2 ||

యేనా॑వృ॒తం ఖం చ॒ ది॒వం మ॒హిం చ॒ యేనా॑ది॒త్యస్త॑పతి తే॒జసా॑ భ్రా॒జసా॑ చ |

యమ॑న్తః స॒ముద్రే॑ క॒వయో॑ వయన్తి॒ యద॑క్షరే ప॒రమే॑ ప్ర॒జాః || 3 ||

యతః॑ ప్ర॒సూతా॑ జ॒గతః॑ ప్ర॒సూతీ॑ తో॒యేన॑ జీ॒వాన్ వ్యచ॑సర్జ భూ॒మ్యామ్ |

యదో॑షభీ॒భిః పు॒రుషా॑న్ ప॒శూగ్శ్చ॑ వి॒వేశ॑ భూతాని చరాచరా॑ణి || 4 ||

అతః॑ ప॒రం నా॑న్యదణీ॒యసగ్ం॑ హి పరాత్ప॒రం యన్మహా॑ తో మహా॒న్తమ్ |

యదే॑కమ॒వ్యక్తమ్॑ నన్తరూ॒పం విశ్వం॑ పు॒ర్రాణం॑ తమ॒సః పర॑స్తాత్ || 5 ||

తదే॒వర్తం॑ తదు॒ స॒త్య॑మా॒ను॒స్తదే॒వ బ్ర॒హ్మ ప॒ర॒మం క॒వీ॒నామ్ ।

ఇ॒ష్టాపూ॒ర్తం బ॒హుధా॑ జా॒తం జా॒యమా॑నం వి॒శ్వం బ॒భర్తి॑ భు॒వన॑స్త్వ నో॒భిః ॥ 6 ॥

తదే॒వాగ్ని॑స్త్వద్వో॒యస్త॑త్సార్వ॒స్త్వదు॑ చ॒న్ద్రమాః॑ ।

తదే॒వ శు॒క్రమ॑మృ॒తం తద్భ॑హ్మ తదా॒పః స ప్ర॒జాప॑తిః ॥ 7 ॥

సర్వే॑ ని॒మేషా॑ జ॒జ్ఞిరే॑ వి॒ద్యుతః॑ పు॒రుషా॑ద॒భి ।

క॒లా ము॒హూర్తాః కా॒ష్ఠాశ్చో॒హోరా॒త్రాశ్చ సర్వ॑ణః ॥ 8 ॥

అ॒ర్థమా॒సా మా॒సా ఋ॒తవః॑ సం॒వత్స॑రశ్చ క॒ల్పన్తా॑మ్ ।

స ఆ॒పః ప్ర॒దు॒ఘే ఉ॒భే ఇ॒మే అ॒న్తరి॑క్ష॒మథో॒ సు॒వః ॥ 9 ॥

వై॒నమూ॑ర్ధ్వం న తి॒ర్యగ్చా॒న మధ్యే॑ ప॒రిజ॑గ్ర॒భత్ ।

న తస్యే॑శే॒ కశ్చ॑న తస్య నామ మ॒హద్య॑ణః ॥ 10 ॥

న స॒ందృ॑శే తి॒ష్ఠతి॑ రూ॒పమ॑స్త్వ న చ॒క్షుషా॑ ప॒శ్యతి॑ కశ్చ॒వైనమ్॑ ।

హృ॒దా మ॒నీషా॑ మ॒నసా॑భి॒క్తాస్తో॑ య ఏ॒నం వి॒దుర॑మృ॒తాస్తే॑ భ॒వన్తి ॥ 11 ॥

అ॒ధ్యుః సంభూ॑తో హిర॒ణ్యగ॑ర్భ ఇ॒త్యష్టా॑ ॥

ఏ॒ష హి దే॒వః ప్ర॒విశో॑ఽను స॒ర్వోఽపూ॑ర్వో హి జా॒తః స ఉ॒గర్భే॑ అ॒న్తః ।

స వి॒జాయ॑మా॒నః స జ॒నిష్య॑మా॒ణః ప్ర॑త్య॒జ్ఞుభా॑న్తి॒ష్ఠతి॑ వి॒శ్వతో॑ము॒ఖః ॥ 12 ॥

వి॒శ్వత॑శ్చక్షు॒రుత॑ వి॒శ్వతో॑ ము॒ఖో వి॒శ్వతో॑ హస్త ఉ॒త వి॒శ్వత॑స్పాత్ ।

సం బా॒హుభ్యాం॑ నమ॒తి సం పత॑త్తైర్ద్యౌ॒వపృ॑థి॒వీ జ॒నయన్ దే॒వ ఏకః॑ ॥ 13 ॥

వే॒నస్తత్ ప॑శ్య॒న్విశ్వా॑ భు॒వనా॑ని వి॒ద్వాన్ యత్ర॑ వి॒శ్వం భవ॑త్యే॒కనీ॑ళమ్ ।

యస్మి॑న్ని॒దగ్ంసం చ వి చై॒కగ్ంస॑ ఓ॒తః ప్రోత॑శ్చ వి॒భుః ప్ర॒జాసు॑ ॥ 14 ॥

ప్ర తన్వోచే అమృతం ను విద్వాన్ గన్ధర్వో నామ నిహితం గుహాసు ।

త్రీణి పదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితాసత్ ॥15॥

స నో బన్ధుర్బలతా స విధాతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా ।

యత్ర దేవా అమృతమానశానాస్తృతీయే ధామాన్యఙ్భైరయన్త ॥16॥

పరి ద్యౌవౌపృథివీ యన్తి సద్యః పరి లోకాన్ పరి విశ్వాః పరి సువః ।

ఋతస్య తన్తుం వితతం విచృత్య తదపశ్యత్తదభవత్ ప్రజాసు ॥17॥

పరిత్య లోకాన్ పరిత్య భూతాని పరిత్య సర్వోః ప్రవిశో విశశ్చ ।

ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్యాత్మనోఽఽత్మానమభిసంబభూవ ॥18॥

సదస్సతిమద్భుతం ప్రియమిష్టస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధామయాసిషమ్ ॥19॥

ఉద్దిప్యస్వ జాతవేదోఽప్రఘ్నున్నిర్ఋతిం మమ ।

పశూగశ్చ మహ్యమావహా జీవనం చ విశోవిశ ॥20॥

మా నో హిగంసీజ్ఞాతవేదో గామశ్చం పురుషం జగత్ ।

అబ్రుదగ్న ఆగహి శ్రియా మా పరిపాతయ ॥21॥

గాయత్రీమంత్రాః

పు॒రు॒ష॒స్య॑ వి॒ద్మ॑ స॒హస్రా॑క్ష॒స్య॑ మ॒హాదే॑వ॒స్య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ రుద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥22॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హాదే॑వా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ రుద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥23॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే వక్ర॑తు॒జ్ఞాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ ద॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥24॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే చక్ర॑తు॒జ్ఞాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ న॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥25॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హానై॑నా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నః॑ షణ్ముఖః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥26॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే సు॒వర్ణ॑ప॒క్షాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ గరు॒డః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥27॥

వే॒దాత్మ॑నా॒య॑ వి॒ద్మ॑హే హిర॑ణ్యగర్భా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ బ్ర॒హ్మ ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥28॥

నా॒రా॒య॒ణాయ॑ వి॒ద్మ॑హే వా॒సుదే॑వా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ విష్ణుః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥29॥

వ॒శ్ర॒న॒భాయ॑ వి॒ద్మ॑హే తీ॒క్ష్ణద॑గ్ధ॒ష్ట్రాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ నార॑సిగం॒ధాః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥30॥

భా॒స్కరా॑య॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హద్వ॑యి॒తక్త॑రా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ ఆది॑త్యః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥31॥

వై॒శ్వా॒నరా॑య॑ వి॒ద్మ॑హే లా॒లీలా॑య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ అగ్నిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥32॥

కా॒త్యాయ॑నా॒య॑ వి॒ద్మ॑హే కన్య॑కు॒మారి॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ దు॒ర్గః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥33॥

దూర్వాసూక్తమ్

సహస్రపరమా దేవీ శతమూలా శతాఙ్కుర ।

సర్వగం హరతు మే పాపం దూర్వా దుఃస్వప్ననాశనీ ॥34 ॥

॥ కాణ్డోత్కాణ్డోత్ పురోహస్తీ పరుషః పరుషః పరి ।

ఏవా నో దూర్వై ప్రతను సహస్రైణ శతేన చ ॥35 ॥

యా శతేన ప్రతనాషి సహస్రైణ విరోహసి । తస్మాదై దేవీష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్ ॥36 ॥

అశ్వక్రాంతే రథక్రాంతే విష్ణుక్రాంతే వసుధ్రా । శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే ॥37 ॥

మృత్తికాసూక్తమ్

భూమిర్ధేనుర్ధరణీ లోకధారిణీ । ఉద్భుతాఽసి వరాహేణ కృష్టేన శతబ్రాహ్మనా ॥38 ॥

మృత్తికే హన మే పాపం యస్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాఽసి కాశ్యపేనాభిమన్రితా ।

మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥39 ॥

మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్నే నిర్ణుద మృత్తికే ।

తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ॥40 ॥

శత్రుజయమంత్రాః

యత ఇన్ద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృణి ।

మఘవఞ్ఞగ్ని తవ తన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి ॥41 ॥

స్వస్తిదో విశస్పతిర్వృత్రహో విమృధోవశీ । వృషేన్ద్రః పుర ఏతు నః స్వస్తిదో అభయఙ్కరః ॥42 ॥

స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృధ్రత్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తి నస్తార్ఘ్యో అలిప్తనైమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ||43 ||

||
ఆపాన్తమన్వస్త్వపలప్రభర్క్సా ధునిః శిమివాఞ్ఞరుమాగ్ంఋజీషి ।

సోమో విశ్వోన్యతసావనోని నార్వాగిన్ద్రం ప్రతిమానోనిదేభుః ||44 ||

బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్వి సీమతః సురుచో వేన ఆవః ।

స ఋద్నియా ఉపమా అస్య విష్టాః సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః ||45 ||

స్యోనో పృథివి భవో నృక్షరో నివేశనీ । యచ్ఛానః శర్మ సప్రథాః ||46 ||

గంధద్వారం దురోధర్షిషాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।

ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ||47 ||

||
శ్రీర్గే భజతు అలక్ష్మీర్గే నశ్యతు । విష్ణుముఖా వై

దేవాశ్చన్దోభిరిమాల్లోకాననపజయ్యమభ్యజయన్ ।

మహాగ్ం ఇన్ద్రో వజ్రబాహుః షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు ||48 ||

స్వస్తి నో మఘవా కరోతు హన్తు పాషానం యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి ||49 ||

సోమానగ్గ్ స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్సతే । కక్షివన్తం య ఔశిజమ్ ।

శరీరం యజ్ఞశమలం కుసిదం తస్మిన్భీదతు యోఽస్మాద్ద్వేష్టి ||50 ||

చరణం పవిత్రం వితతం పుర్రాణం యేన పూతస్తరతి దుష్ప్రతాని ।

తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా అతి పాషానమరాతిం తరేమ ||51 ||

సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిః సోమం పిబ వృత్రహఞ్శ్చర విద్వాన్ ।

జహి శత్రూగ్ంరప మృధో నుదస్వాధోభయం కృణుహి విశ్వతోనః ||52 ||

సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః సన్తు దుర్మితౌస్తస్మై భూయాస్సుర్యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం

ద్విష్ణుః ||53 ||

ఆపో హిష్ఠా మయోభువస్తా న ఊర్జే దధాతన | మహేరణాయ చక్షసే |

యో వః శివతమో రసస్తస్య భాజయతేఽహ నః | ఉశతీరివ మాతరః |

తస్మా అరణ్యమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ | ఆపో జనయథా చ నః ||54 ||

అఘమర్షణసూక్తమ్

హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపథ్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః |

యన్మయా భుక్తమసాధానాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః ||55 ||

యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతమ్ |

తన్న ఇన్ద్రో వరుణో బృహస్పతిః సవితా చ పునన్తు పునః పునః ||56 ||

నమోఽగ్నయేఽపృమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమోఽధ్యుః ||57 ||

యదపాం క్రూరం యదమేధ్యం యదశాన్తం తదపగచ్ఛతాత్ ||58 ||

అత్యాశనాదతీపానాద్యచ్ఛ ఉగ్రాత్ ప్రతిగ్రహాత్ |

తన్నో వరుణో రాజా పాణినోహ్యవమర్శతు ||59 ||

సోఽహమపాపా విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః |

నాకస్య పృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేద్భూషాసలోకతామ్ ||60 ||

యశ్చాపు వరుణస్య పునాత్వఘమర్షణః ||61 ||

ఇమం మే గణే యమునే సరస్వతి శుతుర్ని స్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా |

అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయాఽఽర్హికియే శృణుహ్య సుషామయా ||62 ||

ఋ॒తం॑ చ॒ స॒త్యం॑ చా॒భేద్ధో॑త్త॒ప॒సోఽధ్య॑జాయత ।

తతో॑ రా॒త్రిర॑జాయత॒ తత॑స్స॒ముద్రో॑ అ॒ర్ణవః॑ ॥63॥

స॒ముద్రో॑ ద॒ర్శ్ణవా॑ద॒భి సం॑వ॒ధ్వరో॑ అ॒జాయ॑త । అ॒హో॒రా॒త్రాణి॑ వి॒దధ॑ద్వి॒శ్వస్య॑ మి॒షతో॑ వ॒శే ॥64॥

సూ॒ర్యోచ॑న్త॒మసో॑ ధా॒తా యథా॑ప్రూ॒ర్వమ॑కల్పయత్ ।

వి॒వం చ॑ పృ॒థివీం॑ చా॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥65॥

య॒త్యృ॒థి॒వ్యాగ్ం॑ ర॒జస్స॒మాన్తరి॑క్షే॒ విరో॑ద॒సి । ఇ॒మాగ్ స్తదా॑పో వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః ॥

పు॒నన్తు॑ వ॒సవః॑ పు॒నాతు॑ వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః । ఏ॒ష భూ॑తస్య మ॒ధ్యే భు॑వనస్య గో॒ష్ఠా ॥

ఏ॒ష పు॒ణ్యకృ॑తాం లో॒కానై॑ష మృ॒త్యోర్ హి॑ర॒ణ్మయమ్॑ ।

ద్యౌ॒వాపృ॑థి॒వ్యోర్హి॑ర॒ణ్మయగ్ం॑ సగ్గ్ శ్రీ॒తగ్ం॑ సు॒వః । స న॒స్సువ॑స్సగ్ంశి॒శాధి॑ ॥66॥

ఆర్ధం॑ జ్వ॒లతి॑జ్యోతి॒రహ॑మస్మి । జ్యోతి॒ర్జ్వల॑తి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । యో॒ఽహమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి ।

అ॒హమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । అ॒హమే॑వా॒హం మాం॑ జ॒హోమి॑ స్వా॒హా ॥67॥

అ॒కార్య॑కార్యవక్తి॒ర్ణి ధై॒వో భూ॑ణహో గురు॒తల్ప॑గః ।

వరు॑ణోఽపా॒మఘ॑మర్షణస్త॒స్మాత్ పా॒పాత్ప్ర॑ము॒చ్ఛతే॑ ॥68॥

ర॒జోభూ॑మి॒ష్టమాగ్ం॑రోద॒యస్వ॑ ప్ర॒వద॑న్తి భి॒రః ॥69॥

ఆ॒క్రా॒న్ధము॑ద్రః ప్ర॒థమే॑ వి॒ధర్మ॑జ్ఞానయన్ప్ర॒జా భు॑వనస్య రా॒జా ॥

వృ॒షా ప॒విత్రే॑ అ॒భిసా॑నో అ॒వ్యే బృ॒హథ్సో॑మో వా॒వృథే॑ సు॒వన॑ ఇ॒న్ధుః ॥70॥

2. దుర్గాసూక్తమ్

ఓం జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహతి వేదః ।

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సిద్ధం దురితాఽత్యగ్నిః ॥1

తామగ్నివర్ణం తపసా జ్వలంతిం వైరోచనం కర్ణఘరేషు జష్ణామ్ ।

దుర్గాం దేవీగం శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః ॥2

అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్ధ్యుర్విభరతి దుర్గాణి విశ్వా ।

పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥3

విశ్వోని నో దుర్గహ జాతవేదః సిద్ధున్న నావా దురితాఽతిపర్షి ।

అగ్నే అత్రివన్దనసా గృణాన్ఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ॥4

ప్రతనాజితగ్ం సహమానముగ్రమగ్నిగ్ం హువేమ పరమాధ్వధస్థాత్ ॥

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా జ్ఞామద్దేవో అతి దురితాఽత్యగ్నిః ॥5

ప్రత్నాషి కమిడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్చ హోతా నవ్యశ్చ సఖి ।

స్వాఽఽగ్నేఽగ్నే తనువం పిప్రయస్వాస్సభ్యం చ సౌభగమాయజస్వ ॥6

గోభిర్ఘృష్టమయుజో నిషిక్తవేస్త్ర విష్ణోరనుసంచరేమ ।

నాకస్య ప్రప్థమభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహ మాదయన్తామ్ ॥7

(ఓం కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్యకుమారి భీమహి । తన్నో దుర్గః ప్రచోదయాత్ ॥)

3 | వ్యాహృతి — హోమమంత్రాః

భూ॑ర॒న్న॒మ॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ఽన్నం॒ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నం॑ చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॑స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॑భ్య॒స్సుధా॑ పితృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నమో॑మ్ || 1 ||

4 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॑స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॑భ్య॒స్సుధా॑ పితృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒గ్న ఓ॒మ్ || 1 ||

5 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ చ పృ॒థి॒వ్యై॑ చ మ॒హతే॑ చ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ చ॒న్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ చ మ॒హతే॑ చ
స్వా॒హా॑ సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ చ ది॒వే॑ చ మ॒హతే॑ చ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ చ నక్ష॑త్రేభ్య॒శ్చ
ది॒గ్భ్య॑శ్చ మ॒హతే॑ చ స్వా॒హా॑ న॒మో॑ దే॒వే॑భ్య॒స్సుధా॑ పితృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర్గహ॑రోమ్ || 1 ||

6 | జ్ఞానప్రాప్త్యర్థా — హోమమంత్రాః

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒నసే॑ స్వా॒హా॑ | పా॒హి నో॑ వి॒శ్వవే॑దసే॒ స్వా॒హా॑ | య॒జ్ఞం పా॒హి వి॒భావ॑సో స్వా॒హా॑ |
స॒ర్వం పా॒హి శత॑క్ర॒తో స్వా॒హా॑ || 1 ||

7 |

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒కయా॑ | పా॒హ్యుత॑ ద్వి॒తీయ॑యా | పా॒హ్యార్థం॑ త్రి॒తీయ॑యా |
పా॒హి గీ॒ర్భిశ్చ॑ త్ర॒స్య భి॑ర్వసో స్వా॒హా॑ || 1 ||

8 | వేదావిస్మరణాయ జపమంత్రాః

యశ్చన్దసామృషభో విశ్వరూపశ్చన్దోభ్యశ్చన్దాగ్న్యావివేశ | సచాగ్ంశిక్యః పురో
వాచోపనిషదిన్ద్రోజ్యేష్ఠ ఇన్ద్రియాయ ఋషిభ్యో నమో దేవేభ్యస్సుధా పితృభ్యో
భూర్భువస్సువశ్చన్ద ఓమ్ || 1 ||

9 |

నమో బ్రహ్మణే ధారణం మే అష్టైరోకరణం ధారయితా భూయాన్తం
కర్ణయోశ్చృతం మా చోఽఙ్గం మమాముష్మ ఓమ్ || 1 ||

10 | తపః ప్రశంసా

ఋతం తపస్సత్యం తపశ్చృతం తపశ్శాన్తం తపో దమస్తపశ్శమస్తపో దానం తపో యజ్ఞం తపో
భూర్భువస్సువర్షశ్చైతదుపాపైతత్తపః || 1 ||

11 | విహితాచరణప్రశంసా నిషిద్ధాచరణనిందా చ

యథా వృక్షస్య సంపుష్పితస్య దూరాద్గన్ధో వాత్యేవం పుణ్యస్య కర్మణో దూరాద్గన్ధో
వాతి యథాఽసిధారాం కర్తేఽవహితామవక్రామే యద్యువే యువే హవా విహ్వయిష్యామి కర్తం
పతిష్యామి త్యేవమమృతాదత్సానం జగుప్సేత్ || 1 ||

12 | దహరవిద్యా

అణోరణీయాన్ మహతో మహీయానాత్మా గుహాయాం నిహితోఽస్య జన్తాః |
తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్ || 1 ||
సప్త ప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మాద్భువోర్భిషస్సమిధః సప్త జిహ్వః |
సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహాశయాన్నిహితాస్సప్త సప్త || 2 ||

అతస్సముద్రో గిరయశ్చ సర్వైః సాధ్వీన్దనైః సిద్ధవస్సర్వరూపాః ।

అతశ్చ విశ్వాః ఓషధయో రసాచ్చ యేనైష భూతస్త్రిష్టత్సంద్రాత్సా ॥3॥

బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషా మృగాణామ్ ।

శ్వేనో గృధ్రాణాం స్వభిర్వనానాగ్రింసోమః పవిత్రమత్యేతిరేభన్ ॥4॥

అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వం ప్రజాం జనయత్త్రిగ్ం సరూపామ్ ।

అజా హ్యేకో జషమాణోఽనుశేతే జహత్యేనాం భుక్తభోగామజోఽన్యః ॥5॥

హగ్ంసశ్చుచిషద్వసురన్దరిక్షసద్ధౌతా వేదిషదతిభిర్దురోణసత్ ।

న్యషద్వరసదృతసద్వమసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ॥6॥

~~యస్సాజ్ఞాతా న పరా నైవ కిం చ నాసయ ఆవివేశ భువనాని విశ్వాః ।~~

~~ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదాన్స్త్రిణి జ్యోత్గింషి సచతే స జాడశి ॥౮౫॥~~

~~విధర్తారగ్ం హవామహే వసాః కువిద్వనాని నః । సవితారం నృచక్షసమ్ ॥౮౬॥~~

ఘృతం మిమిక్షిరే ఘృతమస్త్వ యోనిర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమువస్త్వ ధామ ।

అనుష్వధమావహ మాదయస్త్వ స్వాహాకృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ॥7॥

సముద్రో ధూర్నిర్గుధుమాగ్ం ఉదారదుపాగ్ంశునా సమమృతత్వమానట్ ।

ఘృతస్త్వ నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వ దేవానామమృతస్త్వ నాభిః ॥8॥

వయం నామ ప్రబ్రవమా ఘృతేనాస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః ।

ఉప బ్రహ్మ శృణవచ్ఛస్యమానం చతుశ్శృణోఽవమీధౌర ఏతత్ ॥9॥

చత్వారి శృణో త్రయో అస్త్వ పాదౌ ద్వేశీర్షే సప్త హస్తాసౌ అస్త్వ ।

త్రిధౌ బద్ధో వృషభో రోరపీతి మహా దేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ ॥10॥

త్రి॑దా॒ హి॒తం ప॒ణి॒భిర్గు॒హ్యమా॒నం గ॒వి దే॒వాసా॑ ఘృ॒తమ॑న్వవి॒ద్ధన్ ।

ఇ॒న్ద్ర వి॒క్ర॒గ్ం సూ॒ర్య వి॒కం జ॒జా॒న వే॒నాదే॑కగ్ స్వ॒ధయా॑ ని॒ష్ఠత॑క్షుః ॥11॥

॥
యో దే॒వానాం॑ ప్ర॒థమం॑ పు॒రస్తా॑ద్వి॒శ్వాభి॑యో రు॒ద్రో మ॒హర్షిః॑ ।

హి॒రణ్మ॒గధ్ధం॑ ప॒శ్యత॑ జా॒యమా॑నగ్ం స నో దే॒వశ్చ॑భయా॒స్సృత్వా॑ సం॒యున॑క్తు ॥12॥

యస్మా॑త్ప॒రం నా॑ప॒రమ॑స్తి కి॒న్చిద్దృ॒ష్టాన్నా॒నోనో॑యో న జ్యో॒యోఽస్తి॑ క॒శ్చిత్ ।

వృ॒క్ష ఇ॒వ పృ॒థ్వా వి॒వి తి॒ష్ఠత్యే॑క॒స్తేనై॒దం పూ॒ర్ణం పు॒రుషే॑ణ స॒ర్వమ్ ॥13॥

న క॒ర్మణా॑ న ప్ర॒జయా॑ ధ॒నేన॑ త్యా॒గేనై॒కే అ॒మృత॑త్వమా॒నశుః॑ ।

ప॒రేణ॑ నా॒కం ని॒హితం॑ గు॒హయాం॑ వి॒భ్రాజ॑దే తద్య॒తయో॑ వి॒శన్తి॑ ॥14॥

వే॒దాన్త॑వి॒జ్ఞాన॑సుని॒శ్చితా॑ర్థా॒స్సంన్యా॑సయోగాద్య॒తయ॑శ్చు॒ద్ధస॑త్త్వైః ।

తే బ్ర॒హ్మలో॑కేతు ప॒రాన్త॑కాలే ప॒రామృ॑తాత్ప॒రిమ॑చ్ఛన్తి స॒ర్వే ॥15॥

ద॒హ్రాం వి॒పాపం॑ ప॒రమే॑ఽశ్శ॒భూతం॑ యత్ప॒ణ్ణలి॒కం పు॒రమ॑ధ్యసగ్ధ॒స్థమ్ ।

తత్రా॑పి ద॒హ్రాం గ॒గనం॑ వి॒శాక్త॑స్త్రి॒న్ యద॑న్తస్తదుపా॒సిత॑వ్యమ్ ॥16॥

యో వే॒దాదౌ॑ స్వ॒రః ప్రో॒క్తో వే॒దాన్తే॑ చ ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।

తస్య॑ ప్ర॒కృతి॑నస్త్వ॒యః ప॒రస్య॑ మ॒హేశ్వ॑రః ॥17॥

13 | నారాయణసూక్తమ్

స॒హస్ర॑శీర్షం దే॒వం వి॒శ్వాక్ష॑ం వి॒శ్వశా॑ంభువం ।

వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణం దే॒వమ॑క్ష॒రం ప॒రమం॑ ప॒దమ్ ।

వి॒శ్వతః॑ ప॒రమా॑న్ని॒త్యం వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణగ్ం హ॒రిమ్ ।

వి॒శ్వమే॒వేదం॑ పు॒రుష॑స్తద్వి॒శ్వము॑ప॒జీవతి॑ ।

ప॒తిం వి॒శ్వ॒స్వా॒త్కే॒శ్వ॒రగ్గి॒ం శా॒శ్వ॒తగ్గి॒ం శి॒వ-మ॒చ్యు॒తమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణం మ॒హా॒జ్ఞే॒యం వి॒శ్వా॒త్మానం ప॒రొ॒య॒ణమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో జ్యోతి॒రాత్మా నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణ ప॒రం బ్ర॒హ్మ త॒త్త్వం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో ధ్యోతా ధ్యోనం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

య॒చ్ఛ కి॒ఞ్చి॒జ్జగ॒ద్భ్ర॒వం దృ॒శ్యతే శ్రూ॒యతే॑ ॥ ౧ ॥

అంత॒ర్భూ॒తే తత్త్వం వ్యో॒మం నా॒రొ॒య॒ణః స్థి॒తః ।

అనంత॒మవ్య॒యం క॒విగ్గి॒ం స॒ముద్రే॑ ॥ ౨ ॥ వి॒శ్వశం॒భువమ్ ।

ప॒ద్మకో॒శ-ప్ర॒తీకా॒శగ్గి॒ం హృ॒దయం చా॒ప్యధో॑ ముఖమ్ ।

అథో ని॒ష్ట్యా వి॒తస్త్యా॑ంతే నా॒భ్యాము॑పరి తిష్ఠతి ।

జ్వాల॒మాలో॒కులం భా॒తీ వి॒శ్వస్వా॒యత॒నం మ॒హత్ ।

సంత॒తగ్గి॒ం శి॒లాభి॑స్తులంబత్వాకోశసన్నిభమ్ ।

తస్యా॑ంతే సు॒షిరగ్గి॒ం సూ॒క్ష్మం తస్మిన్ భ్ర॒వం ప్రతి॑ష్ఠితమ్ ।

తస్య మధ్యే మ॒హాన॒గ్ని-ర్వశ్వా॑ర్చిర్వశ్వతోముఖః ।

సోఽగ్ర॒భుగ్విభ॑జంతిష్ఠన్నాహారమజరః క॒విః ।

తి॒ర్యగ్నా॒ర్థమ॑ధశ్శ్చై॒ర్నా ర॒శ్మయస్తస్య॑ సంతతా ।

సంతా॑పయతి స్వం దే॒హమా॑పాదతలమస్తకః ।

తస్య మధ్యే వ॒హ్నిశి॒ఖా అ॒ణీయో॑ర్ధ్వ వ్యవస్థితః ।

నీ॒లతో- యద॑మధ్యస్థా- ద్వి॒ద్యుల్లే॒ఖేవ॑ భా॒స్వరో ।

నీ॒వా॒ర॒నా॒క॒వ॒త్త॒న్వీ॒ పీ॒తా॒ భా॒స్వ॒త్త॒నా॒ప॒మా॒ ।

త॒స్యాః॑ శి॒ఖా॒యా మ॒ధ్యే ప॒ర॒మాత్మా వ్య॒వస్థి॑తః ।

స బ్ర॒హ్మ॑ స శి॒వః స హ॒రిః సేంద్రః॑ సోఽక్ష॒రః ప॒ర॒మః స్వ॒రాట్ ॥

14 | ఆదిత్యమండలే పరబ్రహ్మోపాసనమ్

ఆది॒త్యో వా ఏ॒ష ఏ॒తన్మ॑ణ్ణలం తప॑తి తత్ర॑తా ఋ॒చస్త॑దృ॒చా మ॑ణ్ణలగ్ం స ఋ॒చాం లో॒కోఽథ॑ య
ఏ॒ష ఏ॒తస్సీ॑న్మ॒ణ్ణలే॒ఽర్చి॑ర్దీప్యతే తాని॑ సా॒మాని॑ స సా॒మ్నాం లో॒కోఽథ॑ య ఏ॒ష ఏ॒తస్సీ॑న్మ॒ణ్ణలే॒ఽర్చి॑షి
పు॒రుష॑స్థాని॒ యజో॑గం॒షి స య॑జ॒షా మ॑ణ్ణలగ్ం స య॑జ॒షాం లో॒కఘ్నే॑షా త్ర॒య్యేవ॑ వి॒ద్యా తప॑తి
య ఏ॒షోఽన్త॑రాది॒త్యే హి॒రణ్మ॑యః పు॒రుషః॑ ॥1॥

15 | ఆదిత్యపురుషస్య సర్వార్థకత్వప్రదర్శనమ్

ఆది॒త్యో వై తే॒జః ఓ॒జో బ॒లం య॑శశ్చక్ష॒శ్శాస్త్ర॑మాత్మా మనో॑ మ॒న్యర్మ॑మ॒ర్మత్వ॑స్స॒త్వో మి॒త్రో
వా॒యు॒రోకా॒శః ప్రా॒ణో లో॒కపా॑లః కః కిం కం తథ్య॑త్యమ॒న్నమ॑మృతో జీ॒వో వి॑శ్వః
క॒తమ॑స్స్వ॒యమ్భు॑ బ్ర॒హ్మైత॑దమృత ఏ॒ష పు॑రు॒ష ఏ॒ష భూ॑తానామ॒భిప॑తిర్బ్ర॒హ్మణ॑సా॒యజ్య॑గ్ం
స॒లోక॑తామాప్నోత్యే॒తాసా॑మే॒వ దే॒వతా॑నాగ్ం సా॒యజ్య॑గ్ం సా॒ర్ణితా॑గ్ం స॒మాన॑లోకతామాప్నోతి॒ య
ఏ॒వం వేదే॑త్సుప॒నిషత్ ॥1॥

16 | శివోపాసన-మంత్రాః

ని॒ధ॒నప॑తయే నమః । ని॒ధ॒నప॑తాన్తికాయ నమః । ఊర్ధ్వా॒య నమః॑ । ఊర్ధ్వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

హి॒రణ్య॑ాయ నమః । హి॒రణ్య॑లి॒ంగాయ॑ నమః । సు॒వర్ణా॒య నమః॑ । సు॒వర్ణ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

ది॒వ్యా॒య నమః॑ । ది॒వ్య॑లి॒ంగాయ॑ నమః । భ॒వాయ॑ నమః । భ॒వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

శ॒ర్వా॒య నమః॑ । శ॒ర్వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః । శి॒వాయ॑ నమః । శి॒వ॑లి॒ంగాయ॑ నమః ।

జ్వలాయ నమః । జ్వలలిగ్గాయ నమః । ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలిగ్గాయ నమః ।

పరమాయ నమః । పరమలిగ్గాయ నమః । ఏతత్సమస్య సూర్తస్య సర్వలిగ్గా ధ్వాప్యతి
పాణిమన్తం పవిత్రమ్ ॥1 ॥

17 । పశ్చిమవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

సద్యోజాతం ప్రపద్యమి సద్యోజాతాయ వై నమో నమః ।
భవే భవే నాతిభవే భవస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥1 ॥

18 । ఉత్తరవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమశ్చ్యేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః
కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో బలప్రమథనాయ
నమస్సర్వభూతనమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః ॥1 ॥

19 । దక్షిణవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

అఘోరే భ్యోఽథ ఘోరే భ్యో ఘోరఘోరతరే భ్యః ।
సర్వేభ్యస్సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥1 ॥

20 । ప్రాగ్వక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥1 ॥

21 । ఊర్ధ్వవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతానాం బ్రహ్మైభిపతిర్బ్రహ్మణోఽభిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే
అస్తు సదాశివోమ్ ॥1 ॥

ద్వావింశోఽనువాకః | నమస్కారార్థ-మంత్రాః

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయేఽమ్మికాపతయ

ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః || 1 ||

త్రయోవింశోఽనువాకః |

ఋతగ్ం సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళమ్ |

ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయ వై నమో నమః || 1 ||

చతుర్వింశోఽనువాకః |

సర్వో వై రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు | పురుషో వై రుద్రస్సన్మహో నమో నమః |

విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధా జాతం జాయమానం చ యత్ |

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

పంచవింశోఽనువాకః |

కరుద్రాయ ప్రచేతసే మిథుష్ఠమాయ తవ్యసే వోచేమ శస్త్రమగ్ం హృదే ||

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

అగ్నిహోత్రహవణ్యాః ఉపయుక్తస్య

షడ్వింశోఽనువాకః | వృక్షవిశేషస్యాభిధానమ్

యస్య వై కఙ్కత్కగ్నిహోత్రహవణీ భవతి ప్రత్యేవాస్యాహుతయన్తిష్ఠన్త్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై || 1 ||

సప్తవింశోఽనువాకః |

కృణుష్య పాద ఇతి పఞ్చ |

అష్టావింశోఽనువాకః | భూదేవతాకమంత్రః

అ॒ది॒తి॒ర్దే॒వా గ॒న్ధర్వా॑ మ॒నుష్యాః॑ పి॒త॒రోఽసు॒రాన్దై॒షాగ్ం స॒ర్వభూ॒తానాం॑ మ॒తా మే॒ది॒నీ మ॒హతా॑
మ॒హీ సా॒వి॒త్రీ గా॒యత్రీ॑ జగ॒త్సర్వీ॑ పృ॒థ్వీ బ॒హు॒లా వి॒శ్వా భూ॒తా క॒త॒మా కాయా॑ సా
స॒త్యే॒త్యమృ॒తేతి॑ వసి॒ష్ఠః॑ || 1 ||

ఏకోనత్రింశోఽనువాకః | సర్వదేవతా ఆహః

ఆ॒పో వా ఇ॒దగ్ం స॒ర్వం వి॒శ్వా భూ॒తాన్యోః॑ ప్రా॒ణా వా ఆ॒పః ప॒శవ॑
ఆ॒పోఽన్న॒మాపోఽమృ॒తమా॑ప॒స్సమా॒డాపో వి॒రాడా॑ప॒స్సృరా॒డాప॒శ్చన్ద్రాగ్ం॒స్వాపో జ్యోతి॑గ్ం॒చ్ఛాపో
య॒జ్ఞాగ్ం॒చ్ఛాప॑ స॒సృత॒మాప॒స్సర్వా॑ దే॒వతా॑ ఆ॒పో భూర్భు॒వస్సు॒వరా॑ప॒ ఓమ్ || 1 ||

త్రింశోఽనువాకః | సంధ్యావందనమంత్రాః

ఆ॒పః పు॒నన్తు॑ పృ॒థివీం॑ పృ॒థివీ॑ పూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ ।
పు॒నన్తు॑ బ్ర॒హ్మణ॑స్ప॒తిర్బ్ర॒హ్మపూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ || 1 ||
యదు॑చ్ఛి॒ష్టమ॑భో॒జ్యం యద్వా॑ దు॒శ్చలి॑తం మమ ।
స॒ర్వం పు॒నన్తు॑ మా॒మాపోఽస॒తాం చ॑ ప్ర॒తిగ్రహ॑గ్ం స్వా॒హా || 2 ||

ఏకత్రింశోఽనువాకః |

అగ్ని॑శ్చ మా మ॒న్యుశ్చ మ॒న్యుప॑తయశ్చ మ॒న్యుకృ॑తేభ్యః । పాపే॑భ్యో రక్ష॒న్తామ్ । యద॑హ్నా
పాప॑మ॒క్తార్హమ్ । మన॑సా వాచా హ॒స్తాభ్యామ్ । పద్మో॑ముదరేణ శి॒శ్నౌ । అహ॑స్తదవలు॒మ్పతు॑ ।
యత్కి॑చ్ఛ దు॒లితం॑ మయి । ఇద॑మహం మామమృ॒తయోనౌ॑ । సత్యే॑ జ్యోతిషి జహోమి స్వా॒హా

|| 1 ||

ద్వాత్రింశోఽనువాకః |

సూర్యశ్చ మా మన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః | పాపేభ్యో రక్షన్తామ్ | యద్రాత్రియా
పాపమక్రార్షామ్ | మనసా వాచా హస్తాభ్యామ్ | పద్మముదరేణ శిశ్నా | రాత్రిస్తదవలుమ్పతు |
యత్కించ దురితం మయి | ఇదమహం మామమృతయోనౌ | సూర్యే జ్యోతిషి జహోమి స్వాహా

|| 1 ||

త్రయస్త్రింశోఽనువాకః | ప్రణవస్య ఋష్యాదివివరణమ్

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ | అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ఇత్యార్షమ్ | గాయత్రం ఛందం | పరమాత్మం
సర్వం | సాయుజ్యం వినియోగమ్ ||

చతుస్త్రింశోఽనువాకః | గాయత్ర్యావాహనమంత్రాః

ఆయాతు వరదా దేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సంమితమ్ | గాయత్రీం ఛన్దసాం మాతేదం బ్రహ్మ జపస్వ
మే || యదహ్నాత్మరుతే పాపం తదహ్నాత్ప్రతిముచ్యతే | యద్రాత్రియాత్మరుతే పాపం
తద్రాత్రియాత్ప్రతిముచ్యతే | సర్వవర్ణే మహాదేవి సద్భ్యావిద్యే సరస్వతి ||

పంచత్రింశోఽనువాకః |

ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవానాం ధామనామాసి విశ్వమసి చిన్మాయుస్సర్వమసి
సర్వాయురభిభూరో | గాయత్రీమావాహయామి | సావిత్రీమావాహయామి |
సరస్వతీమావాహయామి | ఛన్దర్బీనావాహయామి | శ్రీయమావాహయామి ||

గాయత్రియా గాయత్రీచ్ఛందో విశ్వామిత్రఋషిస్సవితా దేవతాఽగ్నిర్ముఖం బ్రహ్మశిరో

విష్ణుర్హృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా పృథివీయోనిః ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా

సాంఖ్యాయనసగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ంశత్పక్షరా త్రిపదా షట్కుక్షిః పంచశీర్షోపనయనే

వినియోగః ॥ ఓం భూః । ఓం భువః । ఓం సువః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః । ఓం

సత్వమ్ । ఓం తథ్యవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య భీమహి । భియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥2॥

షష్ఠింశోఽనువాకః । గాయత్రీ-ఉపస్థానమంత్రాః

ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని బ్రాహ్మణేభ్యోఽభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవి
యథాసుఖమ్ । స్మృతో మయా వరదా వేదమాతా ప్రచోదయన్తి పవనే ద్విజాతా । ఆయుః

పృథివ్యాం ద్రవిణం బ్రహ్మవర్చస్సం మహ్యాం దత్వా ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకమ్ ॥

సప్తత్రింశోఽనువాకః । ఆదిత్యదేవతామంత్రాః

ఘృణేస్సార్వ ఆదిత్యో న ప్రభా వాత్సక్షరమ్ । మధు క్షరన్తి తద్రసమ్ ।

సత్వం వై తద్రసమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥1॥

అష్టత్రింశోఽనువాకః । త్రిసుపర్ణమంత్రాః

బ్రహ్మమేతు మామ్ । మధుమేతు మామ్ । బ్రహ్మమేవ మధుమేతు మామ్ । యాస్తే సోమ ప్రజా
వధ్యోఽభిసో అహమ్ । దుష్పష్పహన్ దురుష్పహ । యాస్తే సోమ ప్రాణాగ్ం స్తాజ్ఞాహోమి ॥1॥

త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । బ్రహ్మహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే

బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥2॥

ఏకోనచత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధయా । మధు మేధయా । బ్రహ్మమేవ మధు మేధయా । అద్యానో దేవ సవితః

ప్రజావత్సాప్రీత్యాభగమ్ । పరా దుష్పష్పియగ్ం సువ । విశ్వోని దేవ సవితర్దుర్జితాని పరాసువ ।

యద్భద్రం తన్న ఆసువ । మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సింధవః । మాభ్యర్చస్సన్వోష్వభిః ॥

మధు నక్తముతోపసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః । మధుద్యౌరస్తు నః పితౌ । మధుమాన్తో
 వనస్పత్తిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః । మాధ్వీర్గోవో భవన్తు నః । య ఇమం త్రిసుపర్ణమయాచితం
 బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । భూతాత్మాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి ।
 తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥

చత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధవా ॥ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మమేవ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః
 కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషా మృగాణామ్ । శ్వేనో గృద్ధ్రాణాన్ స్వభిత్తిర్వనానాగ్ం సోమః
 పవిత్రమత్యేతి రేభన్తి । హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధౌతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ ।
 నృషద్వరసదృతసదోష్వమసదభ్రా గోఙా ఋతజా అబ్రిజా ఋతం బృహత్ । ఋచే త్వ రుచే
 త్వ సమిధృవన్తి సరితో న ధేనాః । అన్తర్హృదా మనసా పూయమానాః । ఘృతస్య ధారా
 అభిచాకశీమి । హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్ ధృప్తర్థో మధుకృత్ కులాయా
 భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ।
 య ఇదం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । చిర్రహ్మత్వాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే
 బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥ ౧ ॥

ఏకచత్వారింశోఽనువాకః । మేధాసూక్తమ్

మేధాదేవీ జషమాణా న ఆగాబ్విశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా ।
 త్వయా జప్తా నుదమానా దురుక్తాన్ బృహద్వదేమ విదధే సువీరౌః ।
 త్వయా జప్తా ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మైగతశ్రీరుత త్వయా ॥

త్వయా॑ జష్ట॑జ్ఞైత్రం॑ వి॒ద్ధతే॑ వ॒స్తు సా నో॑ జ॒షస్త్వ ద్ర॑విణో న మే॒ధే ॥

ద్విచత్వారింశోఽనువాకః ।

మే॒ధాం మ॒ ఇన్ద్రో॑ దదాతు మే॒ధాం దే॒వీ స॑రస్వతీ । మే॒ధాం మే॑ అ॒శ్వినా॑ పు॒భావా॑ధత్తాం
పు॒ష్కర॑ప్రజా । అ॒స్పరా॑సు చ॒ యా మే॒ధా గ॑న్ధర్వేషు చ॒ యన్మనః॑ । ధై॒వీం మే॒ధా స॑రస్వతీ సా మాం
మే॒ధా సు॒రభి॑ర్భుషతాగ్ సాహా ॥

త్రిచత్వారింశోఽనువాకః ।

ఆ మాం మే॒ధా సు॒రభి॑ర్వ॒శ్వరూ॑పా హిర॒ణ్యవ॑ర్ణా జగతీ జగ॒మ్యా ।
ఊ॒ర్ధ్వ॑స్వతీ ప॒యసా॑ పి॒న్వమా॑నా సా మాం మే॒ధా సు॒ప్రతీ॑కా జషన్తామ్ ॥1

చతుశ్చత్వారింశోఽనువాకః ।

మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒య్యుగ్ని॑స్తేజో దధాతు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యాన్త్రే
ఇన్ద్రి॒యం దధా॑తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యి సూ॒ర్యో భ్రా॑జో దధాతు ॥1 ॥

పంచచత్వారింశోఽనువాకః । మృత్యునివారణమంత్రాః

అ॒పైతు॑ మృ॒త్యుర॒మృతం॑ న ఆగన్ వై॒వస్వతో॑ నో అ॒భయం॑ కృణోతు ।
ప॒ర్ణం వ॑న॒స్పతే॑లి॒వౌభా న॑శ్శ్యే॒యతా॑గ్ం ర॒యిస్స॑చ॒తాన్మ॑శ్శచ॒పతిః॑ ॥

షట్చత్వారింశోఽనువాకః ।

ప॒రం మృ॒త్యో అ॒నుప॑రే॒హి ప॒థ్నాం య॑న్తే॒స్వ ఇ॒తరో॑ దే॒వయా॑నాత్ ॥
చక్ష॑ష్ణతే శృ॒ణ్వతే॑ తే బ్ర॒హ్మి॒మా మా నః॑ ప్ర॒జాగ్ం లి॒లిఞ్చా॑ మోత ప్రి॒రాన్ ॥

సప్తచత్వారింశోఽనువాకః ।

వా॒తం ప్రా॒ణం మ॒నసా॑న్వో॒రభా॑మహే ప్ర॒జాప॑తిం యో భువ॑నస్య గో॒పాః ।
స నో॑ మృత్యోస్త్రా॒యతా॑ం పాత్వగ్ంహస్తా॑ జ్యోగ్జీవా జరా॑మశేమహి ॥1 ॥

అష్టచత్వారింశోఽనువాకః ।

అమృ॑తభూయాదధ॒ యద్యమ॑స్య బృహ॑స్పతే అ॒భిశ॑స్తేరము॒జ్ఞః ।
ప్రత్యే॑హతామ॒శ్వినో॑ మృత్యుమస్మాద్దే॒వానా॑మగ్నే భిష॑జా శచీ॑భిః ॥1 ॥

ఏకోనపఞ్చాశోఽనువాకః ।

హరి॑గ్ం హ॒రన్తమ॑నుయన్తి దే॒వా విశ్వ॑స్యే॒శానం॑ వృ॒షభం॑ మ॒తీనా॑మ్ ।
బ్ర॒హ్మ స॒రూప॑మనుమే॒దమా॑గ్రాదయన్తం మా వివ॑భీర్విక్ర॑మస్వ ॥1 ॥

పఞ్చాశోఽనువాకః ।

శ॒క్త్యైర్గ్నిమి॑ద్ధాన ఉ॒భౌ లోకా॑ స॒నేమ॑హమ్ ।
ఉ॒భయోర్లో॑కయోర్ము॒ధ్వజి॑తి మృ॒త్యుం తరా॑మ్యహమ్ ॥1 ॥

ఏకపఞ్చాశోఽనువాకః ।

మా భి॑దో మృత్యో మా వ॒ధీర్నా మే॑ బలం వివృ॑హో మా ప్ర॒మోషిః॑ ।
ప్ర॒జాం మా మే॑ లిలి॒ష ఆయు॑రుగ్ర నృ॒చక్ష॑సం త్వా హ॒విషా॑ విధేమ ॥1 ॥

ద్విపఞ్చాశోఽనువాకః ।

మా నో॑ మహా॒స్తము॑త మా నో అర్థ॑కం మా న ఉ॒క్తస్తము॑త మా న ఉ॒క్తిత॑మ్ ।
మా నో॑ఽవధిః పి॒తరం॑ మోత మా॒తరం॑ ప్రియా మా నస్త॒నువో॑ రుద్ర లిలి॒షః ॥1 ॥

త్రిపఞ్చాశోఽనువాకః |

మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రిరిషః |

ఏరాన్సా నో రుద్ర భామితోఽవధీర్హవిష్ణుస్తో నమసా విధేమ తే ||1 ||

చతుష్పఞ్చాశోఽనువాకః | ప్రజాపతిప్రార్థనామంత్రః

ప్రజాపతే న త్వదేతాన్తన్యో విశ్వో జాతాని పరితా బభూవ |

యత్యామస్తే జహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ ||1 ||

పఞ్చపఞ్చాశోఽనువాకః | ఇంద్రప్రార్థనామంత్రః

స్వస్తిదో విశస్పతిర్వృత్రహో విమృధో వశీ | వృషేష్టః పుర ఏతు నస్సుస్తిదో అభయక్కరః ||1 ||

షట్పఞ్చాశోఽనువాకః | మృత్యుంజయమంత్రాః

త్వంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ |

ఉర్వారుకమివ బంధనాన్మృత్యుర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్ ||1 ||

సప్తపఞ్చాశోఽనువాకః |

యే తే సహస్రమయతం పాశా మృత్యో మర్త్యాయ హస్తవే |

తాన్ యజ్ఞస్య మాయయా సర్వానవయజామహే ||1 ||

అష్టపఞ్చాశోఽనువాకః |

మృత్యవే స్వాహా మృత్యవే స్వాహా ||1 ||

ఏకోనషష్టితమోఽనువాకః | పాపనివారకామంత్రాః

దేవకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా | మనుష్యకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా |

పితృకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా | ఆత్మకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా |

అన్యకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥ అస్మత్కృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥

యద్దివా చ నక్తం చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యథ్సపత్యజాగ్రతజ్ఞైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యథ్సపత్యజాగ్రతజ్ఞైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యద్విద్వాగ్ంసశ్చావిద్వాగ్ంసజ్ఞైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

ఏనస ఏనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥1॥

షష్ఠితమోఽనువాకః | వసుప్రార్థనామంత్రః

యద్వో దేవాశ్చక్రమ జిహ్వయా గురు మనసో వా ప్రయతీ దేవహేడనమ్ |

అరొవా యో నో అభిదుచ్ఛన్తాయతే తస్మిన్తదేనో వసవో నిధేతన్ స్వాహా॥1॥

ఏకషష్ఠితమోఽనువాకః | కామోఽకార్షీత్-మన్యురకార్షీత్ మంత్రః

కామోఽకార్షీన్నమో నమః | కామోఽకార్షీత్కామః కరోతి నాహం కరోమి కామః కర్తా నాహం

కర్తా కామః కారయితా నాహం కారయితా ఏష తే కామ కామాయ స్వాహా॥1॥

ద్విషష్ఠితమోఽనువాకః |

మన్యురకార్షీన్నమో నమః | మన్యురకార్షీన్నమన్యుః కరోతి నాహం కరోమి మన్యుః కర్తా నాహం

కర్తా మన్యుః కారయితా నాహం కారయితా ఏష తే మన్యో మన్యవే స్వాహా॥1॥

త్రిషష్ఠితమోఽనువాకః | విరజాహోమమంత్రాః

తిలాంజ్ఞాహోమి సరసాగ్ం సపిష్ఠాన్ గధార మమ చిత్తే రమన్తు స్వాహా॥1॥

గావో హిరణ్యం ధనమన్నపానగ్ం సర్వేషాగ్ శ్రియై స్వాహా॥2॥

శ్రియం చ లక్ష్మిం చ పుష్టిం చ కీర్తిం చాన్యతామ్ |

బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ | శ్రద్ధామేధే ప్రజాస్సన్దదాతు స్వాహా || 3 ||

చతుఃషష్ఠితమోఽనువాకః |

తిలాః కృష్ణాన్తిలాశ్వేతాన్తిలాస్సమ్నా వశానుగాః |

తిలాః పునన్తు మే పాపం యత్కించద్దురితం మయి స్వాహా || 1 ||

చోరస్యాన్నం నవక్రౌద్ధం బ్రహ్మహ గురుతల్పగః |

గోదైయగ్ం సురొపానం భూణహత్వా తిలా శాన్తిగ్ం శమయన్తు స్వాహా || 2 ||

శ్రీశ్చ లక్ష్మీశ్చ పుష్టిశ్చ కీర్తిం చాన్యన్యతామ్ | బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ |

శ్రద్ధామేధే ప్రజ్ఞాతు జాతవేదస్సన్దదాతు స్వాహా || 3 ||

షష్ఠషష్ఠితమోఽనువాకః |

ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

వాఙ్మనశ్చక్షుఃశ్రోత్రజిహ్వప్రాణరేతోబుద్ధ్యాకూతిస్సంకల్పా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా

విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా || త్వక్ష్మర్కమాగ్ం సరుభిరమేదోమజ్జాస్నాయవోఽస్థిని మే శుధ్యంతైః

జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

శిరఃపాణిపాదపార్శ్వపృష్ఠోరూదరజఙ్ఘశిశ్నోపస్థపాయవో మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా

విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

ఉత్తిష్ఠ పురుష హరితపింగల లోహితాక్షి దేహి దేహి దదాపయితా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం

విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

షట్పఠితమోఽనువాకః ।

పృథివ్యైజోవాయురొకాశ మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

శబ్దస్పర్శరూపరసగంధ మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

మనోవాక్కాయకర్మణి మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

అవ్యక్తభావైరహణ్కరైర్జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

ఆత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

అంతరాత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

పరమాత్మా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

క్షుధే స్వాహా ॥ క్షుత్పిపాసాయ స్వాహా ॥ వివిష్ట్యై స్వాహా ॥ ఋగ్వీధానాయ స్వాహా ॥ కషోత్కాయ

స్వాహా ॥ క్షుత్పిపాసామలం జ్యేష్ఠామలక్ష్మీర్నాశయామ్యహమ్ ॥ అభూతిమసమృద్ధిం చ

సర్వాన్నిర్ణుద మే పాష్ణానగ్న్ స్వాహా ॥

అన్నమయప్రాణమయమనోమయవిజ్ఞానమయమానందమయమాత్మా మే

శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ॥

సప్తషష్ఠితమోఽనువాకః । వైశ్వదేవదుంత్రాః

అగ్నయే స్వాహా ॥ విశ్వేభ్యో దేవేభ్యస్వాహా ॥ ధ్రువాయ భూమాయ స్వాహా ॥ ధ్రువక్షితయే స్వాహా ॥

అచ్యుతక్షితయే స్వాహా ॥ అగ్నయే సిష్ఠకృతే స్వాహా ॥ ధర్మాయ స్వాహా ॥ అధర్మాయ స్వాహా ॥

అధ్యస్వాహా ॥ ఓషధివనస్పతిభ్యస్వాహా ॥

రక్షదే॒వజ॒నేభ్య॒స్సాహ॑ । గృ॒హ్యభ్య॒స్సాహ॑ । అ॒వసా॑నేభ్య॒స్సాహ॑ । అ॒వసా॑నపతిభ్య॒స్సాహ॑ ।
 స॒ర్వభూ॑తేభ్య॒స్సాహ॑ । కా॒మాయ॒ స్సాహ॑ । అ॒న్తరి॑ణ్యాయ॒ స్సాహ॑ । యదే॑జతి॒ జగతి॑ యచ్ఛ॒ చేష్ఠతి॑
 నా॒మ్నో భా॑గోఽయం నామ్నే॒ స్సాహ॑ । పృ॒థివ్యై॒ స్సాహ॑ । అ॒న్తరి॑ణ్యాయ॒ స్సాహ॑ ।
 ది॒వే స్సాహ॑ । సూ॒ర్యాయ॒ స్సాహ॑ । చ॒ంద్రమ॑నే॒ స్సాహ॑ । నక్ష॑త్రేభ్య॒స్సాహ॑ । ఇ॒న్ద్రాయ॒ స్సాహ॑ ।
 బృ॒హస్ప॑తయే॒ స్సాహ॑ । ప్ర॒జాప॑తయే॒ స్సాహ॑ । బ్ర॒హ్మణే॒ స్సాహ॑ । స్వ॒ధా పితృ॑భ్య॒స్సాహ॑ । నమో
 రు॒ద్రాయ॑ పశుపతయే॒ స్సాహ॑ ।

దే॒వేభ్య॒స్సాహ॑ । పిత॑ర్యభ్య॒స్సాహ॑ । భూతే॑భ్యో నమః । మ॒నుష్యే॑భ్యో హ॒న్తా । ప్ర॒జాప॑తయే
 స్సాహ॑ । ప॒రమే॑ష్ఠినే॒ స్సాహ॑ । యథా॑ కూపశ్శతధారస్సహస్రధారో అక్షి॑తః । ఏ॒వా మే॑ అస్తు ధాన్యగ్ం
 సహస్రధారమక్షి॑తమ్ । ధనధా॑న్వై స్సాహ॑ । యే భూతాః ప్ర॒చర॑న్తి ది॒వాన॑క్తం బలమిచ్ఛ॑న్తా
 వి॒తున॑స్య ప్రే॒ష్యాః । తేభ్యో బ॒లిం పు॑ష్టికామో హ॒రామి॒ మయి॑ పుష్టిం పుష్టిపతిర్దధాతు స్సాహ॑ ॥

అష్టషష్ఠితమోఽనువాకః ।

ఓం తద్భ॒ష్టా । ఓం తద్వో॒యః । ఓం తద్రా॒త్సా । ఓం తద్భ॒ధమ్ । ఓం తద్భ॒ర్వమ్ । ఓం
 తత్పు॒రోర్నమః॑ । అంతశ్చ॑రతి భూతే॑షు గుహయాం విశ్వమూర్తి॑షు ।

త్వం యజ్ఞస్త్వం వషట్ కారస్త్వమిద్దస్త్వగ్ం రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం బ్రహ్మ త్వం ప్రజాపతిః । త్వం
 తదాప॑ ఆపో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥2

ఏకోనసప్తతితమోఽనువాకః । ప్రాణాహుతిమంత్రాః

శ్రద్ధా॑యాం ప్రాణే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి । శ్రద్ధా॑యామపానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధా॑యాం వ్యానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి । శ్రద్ధా॑యామదానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధా॑యాగ్ం సమానే నివిష్టా॑ఽమృతం జహోమి । బ్రహ్మ॑ణి మ ఆత్మాఽమృత॑త్వాయ ।

అమృతపస్తరణమసి । శ్రద్ధయాం ప్రాణే నివిష్టైమృతం జహోమి । శివో మా విశాప్రదోహయ ।
ప్రాణాయ స్వాహా ॥

శ్రద్ధయామపానే నివిష్టైమృతం జహోమి । శివో మా విశాప్రదోహయ । అపానాయ స్వాహా ।
శ్రద్ధయాం వ్యానే నివిష్టైమృతం జహోమి । శివో మా విశాప్రదోహయ । వ్యానాయ స్వాహా ।
శ్రద్ధయామదానే నివిష్టైమృతం జహోమి । శివో మా విశాప్రదోహయ । ఉదానాయ స్వాహా ।
శ్రద్ధయాగ్ం సమానే నివిష్టైమృతం జహోమి । శివో మా విశాప్రదోహయ । సమానాయ
స్వాహా । బ్రహ్మణి మ ఆత్మైమృతత్వాయ । అమృతాపిధానమసి ॥

సప్తతితమోఽనువాకః । భుక్తాన్మభిమంత్రణమంత్రాః

శ్రద్ధయాం ప్రాణే నివిశ్యైమృతగ్ం హుతమ్ । ప్రాణమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్రద్ధయామపానే నివిశ్యైమృతగ్ం హుతమ్ । అపానమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్రద్ధయాం వ్యానే నివిశ్యైమృతగ్ం హుతమ్ । వ్యానమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్రద్ధయామదానే నివిశ్యైమృతగ్ం హుతమ్ । ఉదానమన్నేనోప్యాయస్వ ।
శ్రద్ధయాగ్ం సమానే నివిశ్యైమృతగ్ం హుతమ్ । సమానమన్నేనోప్యాయస్వ ॥

ఏకసప్తతితమోఽనువాకః । భోజనాన్తే ఆత్మానుసంధానమంత్రాః

అఙ్గుష్ఠమాత్రః పురుషోఽఙ్గుష్ఠం చ సమాశ్రితః ।
ఈశస్సర్వస్య జగతః ప్రభుః ప్రీణాతి విశ్వభుక్ ॥

ద్విసప్తతితమోఽనువాకః । అవయవస్వస్థతా-ప్రార్థనామంత్రాః

వాఙ్మ ఆసన్ । నసోః ప్రాణః । అఙ్గోఽఙ్గక్షుః । కర్ణయోశ్శ్రోత్రమ్ । బాహువోర్ధలమ్ । ఊరువోరోజః ।
అరిష్టా విశ్వాన్యథ్గాని తనూః । తనువా మే సహ నమస్తే అస్తు మా మా హిగంసః ॥1॥

త్రిసప్తతితమోఽనువాకః | ఇన్ద్రసప్తర్షి-సంవాదమంత్రః

వ॒య॒స్సు॒ప॒న్తా॒ ఉ॒ప॒సే॒దు॒రి॒న్ద్రం॑ ప్రి॒య॒మే॒థా॑ ఋ॒ష॒యో॒ నా॒థ॒మా॒నాః॑ |

అ॒ప॒ధ్వా॒న్త॒మూ॒ర్తౌ॒హి ప్తా॒ర్థి చ॒క్షు॒ర్ము॒గ్ధ॒స్సా॒ర్హి॒ధ॒యే॒ఽవ బ॒ద్ధాన్॑ || 1 ||

చతుఃసప్తతితమోఽనువాకః | హృదయాలంభనమంత్రః

ప్రా॒ణా॒నాం గృ॒ణ్ధి॒రసి॑ రు॒ద్రో మా॑ వి॒శా॒న్తకః॑ | తే॒నా॒న్నే॒నా॒ప్యాయ॑స్వ || 1 ||

షడ్సప్తతితమోఽనువాకః | దేవతాప్రాణనిరూపణమంత్రః

న॒మో రు॒ద్రాయ॑ వి॒ష్ణవే॑ మృ॒త్యు॒ర్గే పా॒హి || 1 ||

షట్సప్తతితమోఽనువాకః | అగ్నిస్తుతిమంత్రః

త్వ॒మగ్నే॑ ద్యు॒భి॒స్త్వమా॑శు॒శు॒క్షణి॒స్త్వమ॒ధ్వ॒స్త్వమ॒శ్శన॑స్ప॒రి |

త్వం వ॒నే॒భ్య॒స్త్వమో॑ష॒భి॒భ్య॒స్త్వం నృ॒ణాం॑ నృ॒పతే॑ జా॒యసే॑ శు॒చిః॑ || 1 ||

సప్తసప్తతితమోఽనువాకః | అభిష్టయాచనామంత్రః

శి॒వేన॑ మే॒ సంతి॑ష్ఠస్వ స్తో॒త్రేన॑ మే॒ సంతి॑ష్ఠస్వ సు॒భూతే॑న మే॒ సంతి॑ష్ఠస్వ బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑సేన మే॒
సంతి॑ష్ఠస్వ య॒జ్ఞస్య॑ర్థిమను॒ సంతి॑ష్ఠస్తో॒పతే॑ య॒జ్ఞ నమ॑ ఉ॒పతే॑ నమ॒ ఉ॒పతే॑ నమః॑ || 1 ||

అష్టసప్తతితమోఽనువాకః | పరతత్త్వనిరూపణమ్

స॒త్యం ప॒రం ప॒రగ్ం॑ స॒త్యగ్ం॑ స॒త్యేన॑ న సు॒వర్గా॑న్లోకా॒చ్ఛవ॑న్తే కదా॒చన॑ స॒తాగ్ం॑ హి స॒త్యం
త॒స్మాత్ స॒త్యే ర॑మన్తే తప॒ ఇతి॑ తపో॒ నాన॑శనా॒త్పరం॑ యద్ధి ప॒రం తప॑స్తద్దుర్ధ॒ర్షం తద్దు॑రొధ॒ర్షం
త॒స్మాత్తప॑సి రమన్తే దమ॒ ఇతి॑ నియ॒తం బ్ర॒హ్మచ॑రిణస్త॒స్మాద్ధమే॑ రమన్తే శమ॒ ఇత్య॑రణ్యే
ము॒నయ॑స్త॒స్మాచ్ఛమే॑ రమన్తే దా॒నమి॑తి సర్వా॒ణి భూ॒తాని॑ ప్ర॒శగ్ం॑సన్తి దా॒నాన్ని॑తిదు॒ష్కరం॑
త॒స్మాద్దా॑నే రమన్తే ధ॒ర్మ ఇతి॑ ధ॒ర్మేణ॑ సర్వమి॒దం ప॑రిగృహీ॒తం ధ॒ర్మోన్ని॑తిదు॒ష్కరం॑ త॒స్మాద్ధర్మే॑

రమ॑నై ప్ర॒జన॑ ఇతి॒ భూ॒యాగ్ం॑స్స॒స్సాత్ఫ్య॑యి॒ష్ఠాః ప్ర॑జాయ॒నై త॒స్సాత్ఫ్య॑యి॒ష్ఠాః ప్ర॒జన॑నే
 రమ॑నైఽగ్నయ॒ ఇత్య॑హ త॒స్సాద॑గ్నయ॒ ఆధా॑తవ్య అగ్ని॒హోత్ర॑మి॒త్యహ త॒స్సాద॑గ్నిహోత్రే రమ॑నై
 య॒జ్ఞ ఇతి॑ య॒జ్ఞో హి దే॒వాస్త॑స్సాద్వ॒జ్ఞై రమ॑నై మాన॒సమితి॑ వి॒ద్యాగ్ం॑స్స॒స్సాద్వి॒ద్యాగ్ం॑స్ ఏ॒వ
 మాన॑నే రమ॑నై న్యో॒స ఇతి॑ బ్ర॒హ్మ బ్ర॒హ్మ హి ప॒రః ప॒రో హి బ్ర॒హ్మ తా॒ని వా ఏ॒తాన్య॑వరా॒ణి ప॒రాగ్ం॑సి
 న్యో॒స ఏ॒వాత్మ॑రే చయ॒ద్య ఏ॒వం వేదే॑త్సుప్తని॒షత్ || 12 ||